

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-02-18

Byggnadsnämnden 2022-03-15

Diarienummer 1075/21

Handläggare

Sven Boberg

Telefon: 031-3681695

E-post: Sven.Boberg@sbk.goteborg.se

Svar på remiss - Aktivitetskravet i plan- och bygglagen (Ds 2021:36)

Förslag till beslut

I byggnadsnämnden

1. Tjänsteutlåtandet godkänns
2. Tjänsteutlåtandet översänds till Finansdepartementet som yttrande över remissen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Finansdepartementet har upprättat en promemoria avseende ”Aktivitetskravet i plan- och bygglagen (Ds 2021:36)” som remitterats till Göteborgs Stad. Byggnadsnämnden ska svara på remissen direkt till departementet efter hörande av Miljö- och klimatnämnden och Fastighetsnämnden.

Med ”aktivitetskrav” avses kravet i 13 kap. 11 § plan- och bygglagen (PBL) 2010:900. Kravet innebär att den som överklagar ett planbeslut också senast under granskningstiden skriftligen ska ha framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Aktivitetskravet inskränker möjligheten att överklaga kommunala beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan.

Genom en dom i EU-domstolen har klarlagts att bestämmelsen i PBL inte kan anses förenlig med MKB-direktivet och den sk Århuskonventionen. Av dessa följer att den berörda allmänhet som har ett tillräckligt intresse eller som hävdar att en rättighet kränks ska ha rätt att få den materiella och formella giltigheten av ett beslut som har betydelse för miljön prövad av domstol. Innebörden av domen är att denna rätt ska gälla även då den klagande inte framfört synpunkter på det sätt som anges i PBL.

I promemorian föreslås därför att det behöver genomföras en ändring i PBL för att på ett bättre sätt genomföra MKB-direktivet. Ändringen som föreslås innebär att 13 kap 11 § PBL ändras med tillägg av en punkt 3. Tillägget innebär att inskränkningen i överklaganderätten inte gäller ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Varken Fastighetsnämnden eller Miljöförvaltningen har några synpunkter på förslaget.

Stadsbyggnadskontoret anser att förslaget är väl underbyggt och nödvändigt för att uppfylla MKB-direktivet och EU-rätten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genom att aktivitetskravet i PBL ändras kan eventuellt fler detaljplanebeslut komma att överklagas. Fler överklaganden kan leda till ökade kostnader både för kommuner, exploatörer och enskilda. Planprocessen till en lagakraftvunnen detaljplanen kan också ta längre tid. Det är därför viktigt att den sammanlagda tiden för hantering av överklagade detaljplaner i domstolar inte ökar utan kortas. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv är kortare handläggningstider mycket angeläget. De föreslagna reglerna gäller dock bara beslut som innebär en betydande miljöpåverkan. Sannolikt är det fråga om ett mindre antal detaljplaner.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kontrollen av att miljörättsliga krav upprätthålls kommer sannolikt att öka om fler ges en rätt att överklaga detaljplanebeslut i de fall dessa innebär en betydande miljöpåverkan.

Bedömning ur social dimension

Stadsbyggnadskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Ärendet

Finansdepartementet har upprättat en promemoria avseende ”Aktivitetskravet i plan- och bygglagen (Ds 2021:36)” som remitterats till Göteborgs Stad. Byggnadsnämnden ska svara på remissen direkt till departementet senast den 9 mars 2022 efter hörande av Miljö- och klimatnämnden och Fastighetsnämnden.

Med ”aktivitetskrav” avses kravet i 13 kap. 11 § plan- och bygglagen (PBL) 2010:900: Kravet innebär att den som överklagar ett planbeslut också senast under granskningstiden skriftligen ska ha framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Aktivitetskravet inskränker möjligheten att överklaga kommunala beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan.

Beskrivning av ärendet

Finansdepartementet har upprättat en promemoria avseende ”Aktivitetskravet i plan- och bygglagen (Ds 2021:36)” som remitterats till Göteborgs Stad. Byggnadsnämnden ska svara på remissen direkt till departementet senast den 9 mars 2022 efter hörande av Miljö- och klimatnämnden och Fastighetsnämnden.

Med ”aktivitetskrav” avses kravet i 13 kap. 11 § plan- och bygglagen (PBL) 2010:900: Kravet innebär att den som överklagar ett planbeslut också senast under granskningstiden skriftligen ska ha framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda. Aktivitetskravet inskränker möjligheten att överklaga kommunala beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan.

Genom en dom i EU-domstolen har klarlagts att bestämmelsen i PBL inte kan anses förenlig med MKB-direktivet och den s k Århuskonventionen. Av dessa följer att den berörda allmänhet som har ett tillräckligt intresse eller som hävdar att en rättighet kränkts ska ha rätt att få den materiella och formella giltigheten av ett beslut som har betydelse för miljön prövad av domstol. Innebörden av domen är att denna rätt ska gälla även då den klagande inte framfört synpunkter på det sätt som anges i PBL.

I promemorian föreslås därför att det behöver genomföras en ändring i PBL för att på ett bättre sätt genomföra MKB-direktivet. Ändringen som föreslås innebär att 13 kap 11 § PBL ändras med tillägg av en punkt 3. Tillägget innebär att inskränkningen i överklaganderätten inte gäller ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Stadsbyggnadskontorets bedömning

Den remitterade frågan gäller om aktivitetskravet i 13 kap. 11 § PBL ska ändras för att uppfylla EU-rätten.

Genom en dom i EU-domstolen har klarlagts att bestämmelsen i PBL inte kan anses förenlig med MKB-direktivet och den s k Århuskonventionen. Härigenom är det klarlagt att reglerna måste ändras för att allmänheten ska få den materiella och formella giltigheten av ett beslut som har betydelse för miljön prövad av domstol.

En negativ konsekvens av förslaget är att fler kan överklaga detaljplanebeslut och att det genom ökad tidsutdräkt kan leda till ökade kostnader för kommuner, exploatörer och enskilda. Planprocessen till en lagakraftvunnen detaljplanen kan också ta längre tid. Det är därför viktigt att den sammanlagda tiden för hantering av överklagade detaljplaner i domstolar inte ökar utan kortas. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv är kortare

handläggningstider mycket angeläget. De föreslagna reglerna gäller dock bara beslut som innebär en betydande miljöpåverkan. Sannolikt är det fråga om ett mindre antal detaljplaner.

I promemorian föreslås att det behöver genomföras en ändring i PBL för att på ett bättre sätt genomföra MKB-direktivet. Ändringen som föreslås innebär att 13 kap 11 § PBL ändras med tillägg av en punkt 3. Tillägget innebär att inskränkningen i överklaganderätten inte gäller ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Stadsbyggnadskontoret anser att förslaget är väl underbyggt och nödvändigt för att uppfylla MKB-direktivet och EU-rätten. Förslaget tillstyrks därför.

Henrik Kant

Louise Ekdahl

Stadsbyggnadsdirektör

Chef avdelningen för Verksamhetsstyrning